

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Zelus Ephesini Episcopi laudatur illis verbis: Et quia non potes sustinere malos. Sectio III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

mur nisi ex ^{infirmitate} infirmitate parte, id est, ex eo quod mortales sumus, cithara est, cantamus & cithari-
 zamus, sic ^{cu} dicebat Apostolus ad Rom. 5. *Gloriamur in tribulationibus, cithara*
 sonabat, ex ^{infirmitate} infirmitate quidem parte, sed tamen dulciter, omnis enim patientia dulcis est Deo,
 si autem in ^{tribulationibus} tribulationibus defeceris, citharam fregisti. Hac Augustinus. Non fran-
 g ebat san- ^{patientia} patientia citharam Paulus, qui dicebat 1. Corinthior. 4. *Maledicimur,*
 & benedicimur, persecutionem patimur, & sustinemus, blasphemamur, & obsecramus, tan-
 quam purgamenta huius mundi facti sumus, omnium peripsima ^{assue} assue ad huc. Quo loco
 imprimis adverte, illud purgamenta huius mundi, significare, sanctos haberi à ma-
 lis, & sceleratis hominibus, tanquam faeces, & immundiciis huius mundi, qui ^{Sancti habentur à malis tanquam mundis faeces.}
 bus videlicet de medio sublatis putant mundum purgari, quasi purgamentis, &
 facibus è domo cum verritur ciecitis. Deinde emphasim habet illud *omnium*
peripsima, est autem ^{Ἰννα} Ἰννα Græcè vel pulvis quem calcamus, vel solea sup-
 pactum corium, vel illud quod in mare iactatur, ut nauis sit incolumis, vel reti-
 culum quo ludentes sabbstergunt, quibusdam omnis scoria, alijs omne illud,
 quod apud nos nauis, & nihil est, velut quisquiliar, vel certe omne ramentum, &
 quicquid limando deterritur, ^{Ἰννα} Ἰννα enim radere, & limare significat: deni-
 que dici omne illud poterit, quod pedibus calcamus: talis igitur cum putaretur
 à sceleratis, & improbis hominibus Apostolus, patienter eam de se existimatio-
 nem, & reliquas omnes persecutiones tolerabat, nec in medio laborum positus
 vnuquam patientiæ citharam deposuit, nedum fregit.

Zelus Ephesini Episcopi laudatur illis verbis: *Et quia non potes sustinere malos.*

SECTIO III.

LAUDATUR etiam zelus Episcopi Ephesini, quo diuinam gloriam quærebat, ^{1.}
 cum dicitur. *Et quia non potes sustinere malos, iuxta illud Psalm. 68. Zelus do-*
mus sue comedit me, Aduerte autem non laudari hic Episcopum Ephesi, quod in-
 iurias sibi à prauis hominibus illatas ferre non posset, sed quod eorum peccata
 non dissimularet, quin potius pro ratione officij acertimè insecraretur, id quod
 ad Prælatorum munus præcipuè pertinet. Vnde ad Ezechielem dictum est capi-
 te 3. *Ecce dedi faciem tuam valentiorē faciēbus eorum, & frontem tuam duriorē fronti-*
bus eorum, ut adamantem, & ut silecem dedi faciem tuam. In quem locum D. Hiero-
 nymus docet gratiæ esse aliquando impudentiæ improborum hominum resiste-
 re, & frontem fronte contere. Et D. Gregor. homil. 10. super Ezechielem, *Ille,*
inquit, esse veritatis defensor debet, qui quod rectè sensit, loqui nec metuit, nec erubescit. Ze-
lum hunc se habere fatebatur Helias, cum respondebat Domino 3. Regum 19.
Zelus zelatus sum pro Domino Deo exercituum, quia derisusque uni pactum Domini filij Israël,
altaria tua destruxerunt, & effectumque eius zeli demonstraui, cum Prophetas
Baal interfecit. 3. Regum 18. Elegantem huius rei figuram habes apud Ezechie-
lem cap. 7. ubi iubetur Propheta lumere sartaginei ferræam, & ponere illam in-
star muri ferræi inter se, & ciuitatem depictam in latere, & obfirmare faciem ad-
uersus ciuitatem, hoc est, urbem Hierosolymitanam in illo latere depictam, vul-
tu irato, & minaci aspice, quod exponens D. Gregorius homil. 12. super Ezechie-
lem. Docet per sartaginei in qua eribus frigitur, significari zelum, quo Prælatus
& Doctoris animus frigitur, cum aliquos videt æterna deserere, & rebus tempo-
ralibus delectari. Quo sensu dicebat 2. ad Corint. 11. Quis infirmatur, & ego non in-

H.

Cor Pauli a- firmor? Quis scandalizatur, & ego non vrer? Ipse suum cor, inquit Gregorius, quod ani-
 nimatum ze- marum & elo succenderat, sartagine fecerat, in quo amore virtutum con- uia ardebat.
 lo succensum. Huc pertinet illud 2. Petri 2. quod Petrus de Lot sanctissimo di- uisum Loti
 2. Petr. 2. 7. oppressum a scandalorum iniuria, ac luxuriosa conuersatione eripuit, aspectu eius & auditu
 Lot sanctitas & zelus. diuini honore zelo, cruciaretur, explicauit Apostolus, significat enim illum, cum
 oculorum, auriumque puritate prestatet, ab omni que turpitudine abhorreret,
 grauiter discruciatum fuisse, quod uiuens inter scelestos illos, nefarioque viros
 cogeretur quotidie videre & audire nefanda illa facinora, que per summam in-
 pudentiam contra Deum committebantur, hoc enim est, aspectu & auditu iustum
 esse: quod adhuc magis explicatur, cum subiungitur, *Habitans apud eos, qui de
 die in diem animam iustam iniustus operibus cruciabant.*

II.

Quantum vero hic zelus, quo sancta mentes friguntur, Deo sit gratus, ostendi
 potest ex 6. capite Leuitici, vbi similia in sartagine oleo conspersa frigitur, & of-
 fertur calida in odorem suauissimum Domino. Similia enim in sartagine frigitur,
 cum mens iusti per zelum sancti amoris crematur, que conspergi oleo precepi-
 tur, id est charitati & misericordie misceri, que in conspectu Dei ardet, & lucescit,
 amat enim vir iustus eundem ipsum, quem insequi videtur, vnde & calida offerri
 precepitur, quia si amorem zelus non habet, similia, que de sartagine offertur, ca-
 lorem amittit. Obscurare autem faciem aduersus ciuitatem, est clementiorem se
 non ostendere ad eos, qui corrigi negligunt, iuxta illud Ecclesiastici 7. *Filie tibi
 sunt, serua corpus illarum, & non ostendas faciem tuam ad illas.* Legendus est etiam D.
 Ambrosius sermone 18. in Psalm. 118. in illa verba. *T abescere me fecit zelus meus, quia
 oblitus sunt verba tua inimici mei.* Vbi zelum Phines expendit, de quo dixit Domi-
 nus. Numerorum 25. *Phines filius Eleazari fecit furor meum, eo quod amulatus est
 zelum meum: ecce ego do illi testamentum pacis, &c.* Additque ibi D. Ambrosius eos,
 qui zelum habent, omnes sibi inimicos putare, qui sunt hostes Dei iuxta illud
 Psalm. 138. *Nonne qui oderunt te Domine oderam, & super inimicos tuos tabescebam? per-
 fectio odio oderam illos, & inimici facti sunt mihi.* Vbi aduerte illud, *perfecto odio oderam*
 illos, dupliciter posse exponi, vno modo, vt perfectum odium idem sit, quod capi-
 tale, & maximum. Altero, vt illud dicatur odium perfectum, quod vitia, non
 naturam persequitur: & quod zelo aduersus ipsam improbitatem, non autem
 ex vltionis & vindictae affectu, & cupiditate oritur. Ad vtrumque enim sensum
 referri potest, quod est Hebraice *perfectio odij*, posteriorem expositionem se-
 quitur Theodoretus, & D. Augustinus. *Oderam, inquit, in eis iniquitates eorum,
 diligebam conditionem tuam.* Hoc enim est perfectio odio odisse, vt nec propter vi-
 tia homines oderis, nec vitia propter homines diligas.

III.

Eodem modo exponit Diuus Gregorius 3. part. Pastoralis curae, admonit.
 D. Gregor. 23. *Inimicos, inquit, Dei perfecti odio odisse est, & quod facti sunt diligere, & quod faci-
 ciunt, increpare. Itaque tantus Propheta hoc velut in hostiam Deo obtulit, quod contra
 se pro Domini prauorum inimicitia excitauit: sequitur enim, & inimici facti sunt
 mihi. Hinc est quod tribus Leuitica assumptis gladijs per castrorum media transiens,
 quia ferendis noluit peccatoribus parcere, dicta est manus Deo consecrasset. Exodi 32.
 Hinc per semetipsam veritas dicit Matth. 10. *Quid putatis, quia pacem veni mittere
 in terram? non veni pacem mittere, sed gladium.* Deinde monet omnes Grego-
 rius, vt eandem pacem dilectione integra inuicem teneant, quam per inuicem
 vocis extrinsecus turbant, quod vtrumque se testatur seruasse Regius vates, cum ait Psalm.
 119. *Cum his qui oderunt pacem, eram pacificus, cum loquebar illis, impugnabant
 me gratis.**

Vitia odio
 habenda non
 homines.
 Exod. 32.
 Mat. 10. 34.

gna me gratis. Ecce loquens impugnabatur, sed tamen impugnatus, erat pacificus, quia Psalm. 119. 7
 nec inaniens cessabat reprehendere, nec reprehensos negligebat amare: idcirco etiam Pau- Amet quos
 lus ait ad Romanos 12. Si fieri potest quod ex vobis est, cum omnibus hominibus pacem ha- rephendit
 bentes: hortaturus enim fideles, ut pacem cum omnibus haberent, promisit, dicens si fieri po- pralati.
 test, & subiunxit, quod ex vobis est. Difficile quippe erat, ut si male acta corripere, habere 18.
 pacem cum omnibus possent, rectè itaque ait quod ex vobis est: ac si dicat, quia pax ex diuantes.
 partium consensu subsistit, si ab eis qui corripuntur, expellitur, integrà tamen in vestra, na-
 corripitis, mente teneatur. Unde 2. ad Thessalonicens. 3. Si quis non obedit verbo nostro per 2. ad Thess.
 pistola, hunc notate, & non commisceamini cum illo, ut confundatur, & statim subdit: & no- 3. 14.
 lite ut inimicum existimare illum, sed corripite ut fratrem: quasi dicat, pacem cum eo exterio-
 rem soluite, sed interiorem circa illum medullitus custodite. Hactenus Gregorius.

Tentasti eos, qui se dicunt Apostolos esse, & non sunt: & quod praelati
 subditorum virtutem probare
 debeant.

SECTIO III.

In laudem Angeli Ephesini dicitur: Tentasti eos, qui se dicunt Apostolos esse, & I.
 non sunt, & inuenisti eos mendaces. Non satis est Episcopo non posse sustine-
 re aperte malos, sed præterea debet simulatam nonnullorum sanctitatem
 tentare, & probare: horum enim malitia, tantò est periculosior, quantò oc-
 cultior. Itaque non posse sustinere manifestè malos ad zelum spectat, ut di-
 ximus: tentare autem eos qui se dicunt Apostolos esse, & non sunt, ad cautelam
 prudentiæ pertinet. Quod verò ad historiam attinet, surrexerunt eo tempore
 Ephesi pseudoapostoli, quos Ioannes 1. sua Canonica cap. 2. & 4. Antichristos
 appellat, in quibus erant Ebion, Cherinthus, & Valentinus: quorum vide- 1. Ioan. 2. &
 tur meminisse Paulus 2. ad Corinth. 11. cum ait: Eiusmodi pseudoapostoli operarij 4.
 subdoli transfigurantes se in Apostolos Christi. Hi enim tum doctrinæ, tum san- Ebion, Che-
 ctitatis simulatione sese malitiose insinabant, & Ecclesiæ tum doctrinam, tum ritibus, Va-
 sanctitatem furim sub speculo Apostolorum nomine, destruere moliebantur: lentinus, pseu-
 hos igitur dicitur Ephesi Episcopus tentasse, & tum doctrina, tum vita menda- doapostoli.
 ces inuenisse. 2. ad Cor. 11. 13.

Illud hoc loco est obseruandum ad praelati officium pertinere, virtutem II.
 suorum probare, verà-ne sit ac simulata, id quod Dominus conceptis ver- Probandi à
 bis dixit ad Hierem. cap. 6. Probatores dedi te in populo meo, robustum, & prelato sub-
 scies, & probabis viam eorum: omnes isti principes declinantes, ambulantes frau- dui.
 dulenter, as & ferrum, vniuersi corrupti sunt: defecit sufflatorium, in igne consum- Hierem. 6.
 ptum est plumbum, frustra gongisauit confiator: malitiæ enim eorum non sunt consum- 27.
 ptæ. Argentem reprobam vocare eos, quia Dominus proiecit illos. In quem locum Rabb Mauro.
 aduerte dum est, primò cum Rabbano Mauro, pro eo quod nos habemus ro- Varia He-
 bustum, esse in Hebræo מִכְסָּף Michsaf, quod nomen vel munus juxta A qui- brasci non-
 lam, vel clausum atque circumdatum iuxta Symmachum, & Septuaginta, instar ni interpre-
 nimirum vrbs fortissima, ut nullas populi pertimescat infidias, vbi imprimis tatio.
 vides Hieremiam appellari probatorum populi, quasi alicuius metalli, vtrum vi-
 delicet verum sit, an adalcerinum. Deinde significari populi illius malitiam, qui
 nulla ratione purgari potuit: hoc enim indicat illud, Malitiæ eorum non sunt